

Folkekirken på St. Hanshaugen

NYHETSBR
PÅSKE &
VÅREN 2024
www.kirken.no/sthans/

ST. HANSHAUGEN SOKN, GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

GJENÅPNING GAMLE AKER!

Gamle Aker kirke ligger ved en veitrasé fra middelalderen. Man vet ikke nøyaktig når byggeprosessen startet eller når kirken stod ferdig. Den regnes å være fra tidlig 1100-tall, bygget i lokal kalkstein, den gang ute på landet, bare noen få generasjoner etter slaget på Stiklestad hvor Olav falt. Fortsatt var det brytningstid. Spor av eldre bygg i Oslo enn Gamle Aker kirke har vi kun i form av ruiner, kirken er ett av de eldste byggene på Østlandet overhodet.

Som romansk *basilika*, fra gresk og betyr *kongelig søylehall*, er kirken bygget etter modell av de offentlige byggene i det gamle Romerriket. – Gamle Aker kirke representerer et unikt møte med vår felles historie og kulturarv.

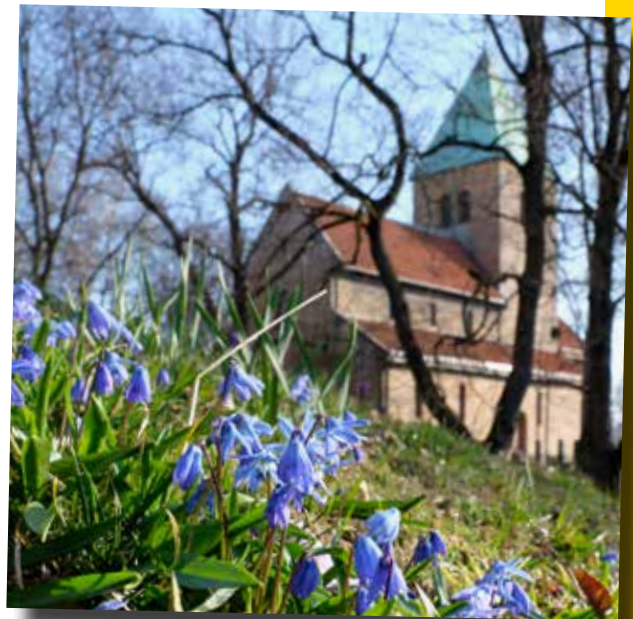
Å gå inn i Gamle Aker kirke er å gå over en terskel mellom et tydelig definert utenfor og innenfor. Den markante overgangen var et bevisst arkitektonisk valg. Mens bygget utenfra ikke skulle avsløre hva man ville møte der inne, fanges og lukkes man umiddelbart inne når man har gått over terskelen. Du omslutes av massive og tykke vegger.

– Opplever du det trygt, kanskje spennende, eller blir du usikker?

Gi deg tid. Rommet låner tyngde til kropp og sanser, følelser og tanker. Sakte dannes det en syntese av alt vi tar inn – hva vi ser, hører, berører og lukter. Selve rommet med sine massive pilarer – man må være tre mennesker for å gripe rundt dem. Søylor av lys, som på en klar dag

kastes gjennom det mørke rommet og ned mot gulvet fra vinduene på sørveggen. Utskjæringene i den fantastiske prekestolen som neste år markerer 300 år, i gylne og varme farger. – De storslagne lysekronene i messing er like gamle.

Rommets sentralakse, som peker mot alteret og soloppgangen, setter oss i bevegelse med alt hva vi er, og gir bevegelsen retning. Hvelv bak hvelv, frem mot

INNHALDSFORTEGNELSE

I dette nyhetsbrevet kan du lese om:

- Gjenåpning Gamle Aker!
- Frå soknerådets arbeid
- Vår nye kapellan er godt i gang!
- Forandringens fellesskap. Hans Nielsen Hauge og Gamle Aker kirke
- Les om rehabiliteringsarbeidene som nå skjer, og tidligere endringer av Gamle Aker kirke

hovedalteret som hviler bestandig helt der fremme, med alterringen som krummer seg vennlig og ydmykt mot alteret.

Kirken er østvendt, vendt mot soloppgangen. Som det het i kristenretten som i år feirer 1000 år: «*Dette er opphavet i lovene våre at vi skal bøye oss mot øst og be til den hellige Krist om godt år og fred*».

Ukentlig er Gamle Aker kirke sted for livets store og viktigste øyeblikk. Et sted hvor mennesker feirer at et nytt liv er kommet til og i dåpen fletter sine liv inn i kirkens historie, eller med verdighet markerer livets slutt, eller hvor samliv og overganger i livet feires. Men også årets rytme gjennom feiring, konserter, kulturarrangementer. – Og gjennom søndagens gudstjeneste, med jul og påske som høydepunkter.

Hva skjer med deg når du kommer innenfor kirkens massive murvegger? Våg å stanse opp, pust med magen og la hele din kroppstynge hvile mot underlaget. Hit har det kommet mennesker i snart 1000 år, de har stått akkurat der du

står nå. Med tanker og følelser, med undring og fascinasjon, med uro, usikkerhet og angst, eller kanskje med kjærlighet, håp, glede og tro. Før som nå.

I dette rommet kan det oppstå unike samspill som bare du, her og nå, kan sanse, føle og tenke. Stadig nye synergier. En større vev hvor rom, historie og identitet veves sammen, grensen mellom subjekt og objekt blir porøs og uklar.

– Hvem er du nå, nettopp her, på dette unike stedet...?

Søndag 26. mai kan vi endelig ta Gamle Aker i bruk igjen. Det blir stor festgudstjeneste hvor også biskop Kari er med, stor mottakelse i parken utenfor kirken, før arkeolog Petter Molaug forteller om Gamle Aker i middelalder-Oslo.

Du er velkommen til Gamle Aker om du kommer til gudstjeneste eller til konsert – eller du er kommet inn bare fordi døren tilfeldigvis stod åpen. – Gamle Aker kirke er både helligsted og kulturminne.

*Roger Jensen/
sokneprest*

FRÅ SOKNERÅDETS ARBEID

Det er mars, vi er godt i gong med det nye året og våren har so vidt vist seg i byen. I soknerådet har 2024 allereie bydd på mange store og små saker. Renoveringa av Gamle Aker kirke pågår framleis, og tidleg i mars vart det tydelig at vi ikkje kan opne kyrkja 14. april som planlagt. Vi er mange som ser fram til å ta i bruk Gamle Aker kirke igjen, og utsettinga vart gjort med tungt hjarte. Ny dato for opningsgudstenesta er no sett til 26. mai, og vi håper mange i soknet deltek denne dagen. Vi planlegger også for ei rekke arrangement i løpet av hausten 2024 for å markere gjenopninga.

Sidan førre nyheitsbrev har vi fått fire nye tilsette på plass i soknet. Sigve Thorbergsen Reedtz vart innsatt som ny kapellan i gudstjenesten 21. januar. Vi er glade for å ha Sigve på plass hos oss.

I desember vart Espen Takle tilsett som kantor i Gamle Aker kyrkje. Espen kjem frå stillinga som kantor i Greverud kyrkje, og tar til hos oss i løpet av våren. Øyvind Fossen vart tilsett som kantor i Lovisenberg kyrkje i mars. Øyvind er allereie kjent for mange i soknet etter å ha vore vikar hos oss ei stund. Vi er heldige som har fått på plass to dyktige kirkemusikarar i soknet.

Vi har også fått styrka administrasjonen vår med ny kyrkjelydssekretær, Anne

Sophie Wahr-Hansen. Med dette er ei rekke viktige og gode tilsettingar landa på kort tid.

I tillegg til dei faste møta våre har vi i mars hatt strategisamling for soknerådet og staben. Strategien vår vart vedteke i 2021, etter eit omfattande arbeid frå staben og soknerådet då. Strategien har fire prioriteringar: heilagstaden, trosopplæring, diakoni og kontakt/kommunikasjon. Målet med samlinga i mars var å bli kjent med strategien og arbeidet frå 2021, og saman diskutere kva som bør justerast. I tillegg var samlinga ei anledning for staben og det nye soknerådet til å bli betre kjent. Viktige tema i samlinga var mellom andre korleis vi kan gjere heilagstadane i soknet tilgjengelege, også for ulike kulturoperatørar, og kva tilbod vi bør ha til ulike målgrupper. Sidan strategien vart laga har mykje blitt gjort, medan andre satsingar gjenstår. Vi har også gjort oss erfaringar vi kan bygge vidare på.

Vi kjem til å bruke meir tid på å diskutere strategien i løpet av våren. – Og er opne for innspel!

*Ragnhild Kongsvoll/
leiar av soknerådet*

(Bilde under: Ragnhild ønsker kapellan Sigve velkommen og overrekker blomster)

*Se film og lær mer
om Gamle Aker kirke!*

VÅR NYE KAPELLAN ER GODT I GANG!

Og han heter Sigve!

Nærmere bestemt Sigve Thorbergson Reedtz. Jeg møter ham på kontoret hans i Akersbakken, i det gamle menighetshuset som ligger på toppen av bakken, like ved Gamle Aker Kirke og med flott utsikt til Vår Frelzers Gravlund. Sigve er 32 år gammel.

– Reedtz, leser jeg. Hvordan uttaler du det: – rett frem, sier han: RETS. – Det lyder ikke helt norsk? – Nei, sier han. Navnet kommer fra Mellom-Europa for flere hundre år siden, området omkring Pommern. Det var visstnok noen adelsfolk som hadde dette navnet da. – Men du er altså helt norsk? – Å, ja da, nærmere bestemt fra Drammen, sier han. – Ikke verst, sier intervjueren (som er ex-drammenser selv!). – Her vokste jeg opp i den bydelen som heter Øren og hvor jeg begynte på skolen med samme navn. Senere fortsatte jeg på Børresen skole. Og så var det videregående på Drammen Videregående Skole, også kjent som Latinskolen. Skolen som ble etablert i 1816, har for øvrig aldri hatt dette navnet offisielt. Klengenavnet Latinskolen minner om en skoleart som skulle være en embedsmannsskole – i dansketiden i første rekke en presteskole – med latin som hovedfag.

Og her gikk altså Sigve, som ikke en gang var døpt! – Men nå er du vel døpt, når var det? Det var i Bragernes kirke i Drammen påskenatt 2016. – Jeg vokste opp i et hjem som ikke gikk i kirken.

– Etter skolegangen arbeidet jeg et års tid som barnehageassistent i Drammen, etterfulgt av et år på Ringerike folkehøyskole i 2011. I året 2012 dro jeg sammen med noen venner til Israel og Palestina hvor utgangspunktet vårt var Ramallah og hvor vi var i flere

måneder. Omtrent på denne tiden hadde jeg begynt å interessere meg for politikk, og for meg var det naturlige valget SV. I tiden på Vestbredden ble det skapt et engasjement og interesse for Midtøsten, og en interesse for religion. Etter oppholdet i Israel og Palestina dro jeg til London hvor jeg studerte psykologi i 1 år. Da jeg vendte tilbake til Norge, ble jeg sentralstyremedlem i SU (Sosialistisk Ungdom).

– På mine reiser hadde jeg fått sansen for de praktfulle kirkebyggene jeg hadde sett, og jeg ble mer og mer nysgjerrig også på *innholdet* i kirkene og den stillheten og roen jeg fant der. Det kom en religiøs følelse over meg. Det var nok derfor jeg nå begynte på Universitetets teologiske fakultet. Samtidig hadde jeg flere forskjellige oppgaver og jobber i Bragernes kirke. I studietiden traff jeg kona mi, Ingjerd. Hun er sykepleier, og sammen flyttet vi til Bekkelaget kirke, og begynte å jobbe i kirken der.

Fra innsettelsen 21. januar i Lovisenberg kirke: Prest Morthen Sørli, domprost Pål Kristian Balstad, kapellan Sigve Thorbergson Reedtz, sokneprest Roger Jensen.

– Min første prestestilling var en deltids stilling i Skøyen, mens jeg gjorde meg ferdig med teologistudiet. Høsten 2022 var jeg ferdigutdannet som prest og ble ordinert i min kjære Bragernes kirke. Samme høsten giftet vi oss, Ingjerd og jeg. Frem til innsettelsen i St. Hanshaugen sokn i januar i år, var jeg prest i Bekkelaget og Ormøy menighet i et halvt år og i Paulus og Sofienberg menighet i et halvt år.

– Og nå er du i full gang i vår menighet!

Sigve og intervjueren snakker litt sammen videre om «takhøyden» i kirkerne våre og at vi på kirkekaffer og andre møter kan drøfte spørsmål ganske så fritt. Intervjueren, for sin del, erklærer at det er godt å kunne stille «dumme» spørsmål om tro og tvil uten å føle seg så altfor dum!

Vi ønsker alle sammen Sigve hjertelig velkommen og takker for at mange av oss allerede har fått oppleve gode prekener og gode stunder for øvrig i kirken og på møter sammen med ham. Lykke til i ditt videre arbeid i vårt sokn!

Morthen og Sigve (bilde over): her sitter avtroppende prest og påtroppende kapellan sammen ved kirkekaffen i Lovisenberg menighetshus søndag 10. mars. Morthen slutter i menigheten 12. juni.

*Anders Smith/
redaktør*

ER DU KLAR FOR FOSSILJAKT – ELLER FOR Å MØTE MIDGARDSORMEN?

Når du forlater Gamle Aker kirke, har du tid til fossiljakt? På ytterveggen lengst fremme på sydsiden av kirken, her kan du møte Orthoceras, en primitiv blekksprut med et langstrakt, svakt kjegleformet skall. Orthoceras levde i havet i den periode i jordens oldtid som kalles Ordovicium, det vil si mer enn 450 millioner (!) år tilbake i tid. (Se bilder.)

Eller har du tid til å hilse på «Midgardsormen»? Nord-øst, nede rundt basen på sidekapellets utside, ser du en orm som biter seg selv i halen om du har et skarpt blikk. Det er et evighetsymbol som går langt tilbake og inkluderer den norrøne Midgardsormen. – Midgardsormen var for vikingene slangen som omkranset Midgard, menneskenes verden.

PALMESØNDAG I LOVISENBERG KIRKE

«– Ble ganske mye lettere å få fram at Jesus var en annerledes konge», sier kapellan Sigve. En litt uvanlig palmesøndagsgudstjeneste, etter bibelsk forbilde. Over 80 små og store

møtte opp for å delta i prosesjonen sammen med eselet Øystein – og i den påfølgende gudstjenesten. – Det blir en flott påske i Lovisenberg! (Foto: Andrine Elnes Rabbevåg)

GAMLE AKER KIRKE – MULIGHET FOR KUNSTUTSTILLINGER!

Som del av rehabiliteringsarbeidene, monteres nå også skinner i taket i sideskipene til montering av bilder og kunst.

Til bruk i kirke- eller kulturarrangementer gjennom året, men muliggjør også årlig sommerutstilling i kirken.

Opphengsskinne for kunst plassert mellom bjelkelag i himling 5 -10 cm fra vegg

Armaturskinner for generell belysning kan også brukes til kunstbelysning

Opphengsskinne for kunst plassert mellom bjelkelag i himling 5 -10 cm fra vegg

FORANDRINGENS FELLESSKAP – HANS NIELSEN HAUGE OG GAMLE AKER

Langfredag nå i år, markerer vi 200 år for Hans Nielsen Hauges død. I siste del av hans liv var Gamle Aker kirke hans soknekirke, og her ligger han begravet. Brageprisvinner og medlem av menighetsrådet, Trygve Riiser Gundersen forteller.

I store deler av livet sitt var Hans Nielsen Hauge en statsfiende. Han var definert som oppvigler og opprører, som svindler og bedrager. Han ble arrestert i alt ti ganger. Den aller siste fengslingen var i oktober 1804. Den ble også den mest alvorlige. Arrestasjonen i 1804 ble begynnelsen på en rettsprosess mot bondepredikanten som varte i over ti år. Først lille julaften 1814 slapp Hans Nielsen Hauge ut av fengselet som fri mann, bare dømt til å betale en mindre bot til den nye norske staten for ulovlig lekmannsforkynnelse.

Den drivende kraften bak denne forfølgelsen var paradoksalt nok den samme institusjonen som hedrer ham i dag: Den norske, lutherske kirken. I dag kan vi lese alle embetsmannsrapportene om vekkelsen fra sommeren 1804 i arkivene. Blant alle disse brevene er det prestenes som er de aller sinteste. De aller mest aggressive, insinuerende og løgnaktige. De aller reddeste.

Sogneprest Erich Leganger hadde selv opplevd hvordan det var når vekkelsen kom til bygda hans, sommeren og høsten 1798. Det var som en slags sykdom som spredte seg, forklarer han siden: Uansett hvor ofte han advarte mot uroen fra prekestolen i Stange kirke, kom det til «sammenløb hver eneste Aften med flere Hundrede Mennesker, som forlade Huus og Hiem for at mødes i Deres saa kaldte Samling». Til slutt turte ikke

presten å forlate huset om kvelden, av frykt for at tjenerskapet skulle snike seg ut på den store prestegården i mørket for å treffe likesinnede. Slik var det blitt: Allmuen ville ut og rangle med Gud. Og med hverandre. Det burde være enkelt for alle å se, skrev titulærprofessor Leganger til sine overordnede, at vekkelsen var et skremmende uttrykk for «Fanatismen i al sin Skummelhed og vilde Raserie, hvormed Tigerens blodtørstige Grumhed neppe kan lignedes». Erich Leganger var sokneprest på Stange i Hedmark, prost i Hedmark prosti, titulærprofessor i teologi – en av Norges mest lærde og velansette embetsmenn, sommeren 1804.

Gamle Aker kirke – den gang bare Aker kirke – var sognekirken til Hans Nielsen Hauge den siste delen av livet hans. Altså i tiden etter at han kom ut av fengselet – i de ti årene som stedbunden bonde og etter hvert familiefar, først på Bakkehaugen på Tåsen, så på Bredtvedt gård i Groruddalen, fra 1814 frem til han døde i 1824, 52 år gammel.

Det var i pinsedagene 1798 at Hauge kom til Christiania for å forkynne, sammen med en venn fra Fredrikstad. Vi vet at de to gikk gjennom forstedene. De forkynte i arbeiderboligene på Sagene. Rundt om på Grønland og Vaterland. Hauge forteller at de holdt møter i vertshuset til Anders Grøndahl på Kuskebakken nede ved Akerselva, det stedet vi i dag kaller Kuba. I tillegg ble det invitert til forsamling hjemme hos billedhugger og hjulmaker Ole Meyer ved den lille dammen litt nærmere byen, i et lite trehus på toppen av den bakken som senere ble kalt Damstredet

Fra begynnelsen av er haugianismen et ungdomsopprør. Sånn sett er det også

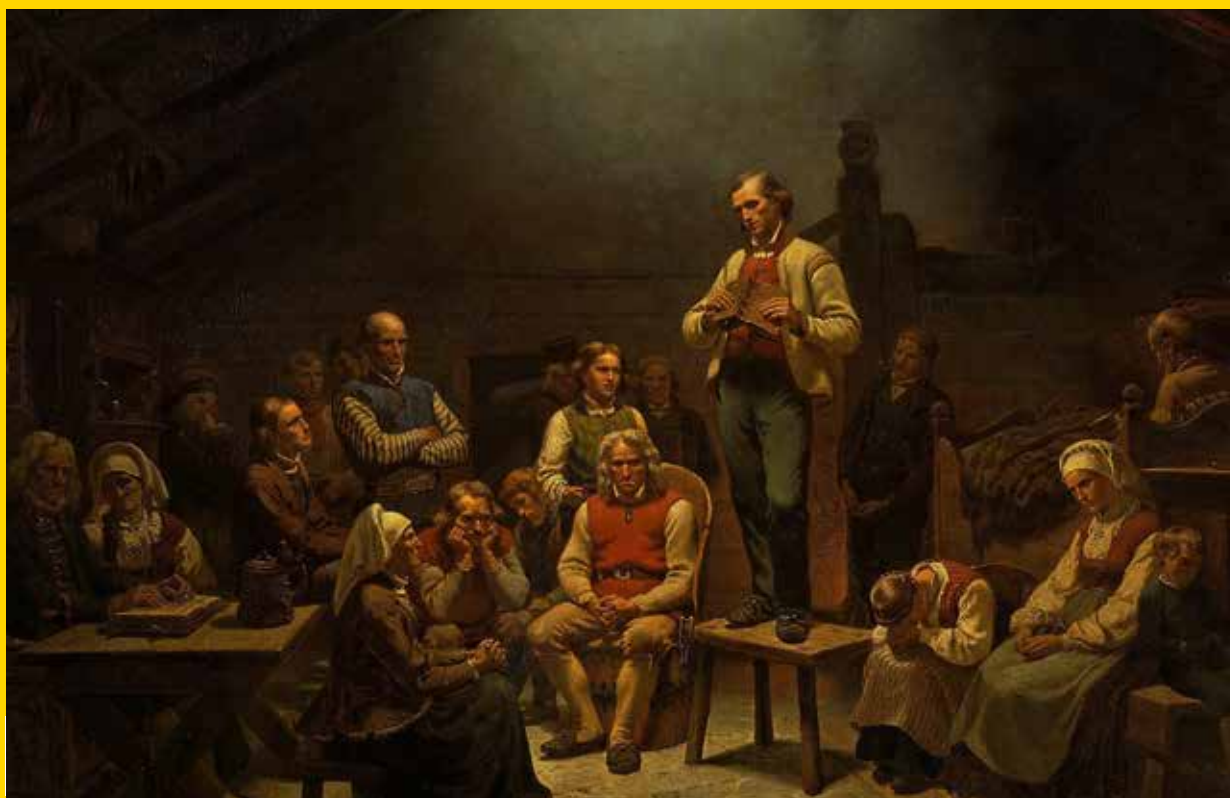
talende at haugianerlederne ble straffet som løsgjengere. For på et vis var det det de var: omstreifere. Sammen med sesongarbeidere og tjenestefolk, soldater og sjømenn, tatere og tiggere, tar bondepredikantene del i mobilitetens store historie i det tidligmoderne norske samfunnet. De er hellige dagdrivere, lasaroner og vagabonder – fromme omstreifere på vei mot et fellesskap de bare kan drømme om, mot en Gud som plutselig kaller på dem, helt nært.

I løpet av få år bygget de nettverk over hele landet, med mange tusen mennesker involvert. Det var den aller første landsdekkende folkelige organisasjonen i Norge – holdt oppe gjennom intrikatte selvlagde og improviserte systemer for kommunikasjon, reise, forkynnelse, finansiering, bosted, bokproduksjon og

-distribusjon. De unge allmuemenneskene etablerte kjøpmannsvirksomhet, fabrikker og industrier. Sammen kjøpte de herregårder, handelshus og handelssteder – utrolig nok til og med en fullriggerment for handelsfart på verdenshavene. Alt dette for å forvalte skaperverket og ressursene effektivt og lønnsomt; for å gi de fattige noe å leve av, og for å skape arbeidsplasser, møtesteder og bosteder for de vakte. Men også helt eksplisitt som et politisk prosjekt. For å erobre de rikes produksjonsapparat og privilegier, utfordre balansen i samfunnet. Lykkes vi økonomisk, skriver Hauge i et brev til vennene i 1801, «kunde vi etterhaanden stoppe de Riges Overdaad, der ei alleene lever i Pragt og Vellyst og Fraadseri formedelst sine store Gevinster, men og ofte af sin Uretfærdighed og Næstens

Dette er bildet (utklipp) de fleste ser for seg når det er snakk om Hans Nielsen Hauge, og maleriet er en del av prosessen med å forvandle Hauge, fra skurk til helt. Fra radikal opprører til konservativt ikon. Adolph Tidemands berømte

maleri «Haugianerne», her i en versjon datert 1848, viser en lekpredikant som forkynner fra Bibelen for norske bønder og småkårsfolk i en årestue tidlig på 1800-tallet. Foto: Nasjonalmuseet

Undertrykkelse. Vi kunde derved ophielpe de Svage, have at give vor Fiende, og ikke tage noget af ham». Dette er haugianismen som radikal politisk handling, midt i den tidlige norske industrialiseringen.

Det er nesten det rareste: Det fantes ingen modeller for det haugianerne drev med i det dansk-norske samfunnet før 1796. Denne prosessen utspiller seg i et totalitært enevelde, med streng sensur av alle trykte ytringer, med forsamlingsforbud, organisasjonsforbud og reiseforbud for allmuen, med forbud mot ikke-geistlig forkynnelse, med systematisk kulturell og religiøs ensretting fra statens side. Hvordan kan noe sånt som dette overhodet gå an? Hva ga allmuen menneskene myndighet og innsikt til å gjennomføre noe slik? Hvis vi skal lære noe av Hans Nielsen Hauge og haugianerne i dag, er kanskje dette det aller viktigste: At det går an å skape seg selv på ny. At det er mulig å åpne rom for handling og tro, danne fellesskap og organisasjonsformer som ingen av oss ennå vet noe om. Fellesskap som ingen ennå er i stand til å forestille seg; mening vi ikke kjenner til. At det utenkelige er tenkelig – at forandring finnes.

Etter løslatelsen i 1814 fortsatte Hauge å skrive – men mer forsiktig enn før, tilbakeskuende. Han som alltid hadde reist, måtte nå også holde seg hjemme: Kroppen og kreftene sviktet. Omstreiferen var blitt til jordeier. Samtidig åpnet det seg nye muligheter. Vi vet av Huges egne tekster at han hadde hatt lyst til å gifte seg. At han en gang til og med hadde vært dypt forelsket – men at han hadde avstått fra fristelsene, av hensyn til forkynnerkallet. Nå kunne han endelig slå seg ned, stifte familie.

Det er en av de store, underbelyste tragediene i Hans Nielsen Huges liv at også dette livet som familiefar ble fullt av sorg og prøvelser. Den første kona Andrea døde en uke etter at sønnen Andreas ble

født, av komplikasjoner etter fødselen. Med den andre kona Ingeborg fikk han tre barn. Alle tre barna døde som små. Sønnen Niels, oppkalt etter bestefaren, døde tre år gammel i 1820. Datteren Oline Marie døde to år gammel i 1822. Yngstebarnet Nille Marthea døde fem år gammel i 1826, to år etter at Hauge selv var død. Av brev og andre tekster kan vi se hvordan Hauge sørget over disse tapene, hvor dypt det gikk inn på ham. Av de fire små barna hans, var Andreas den eneste som vokste opp.

Hans gravstøtte her ved Gamle Aker kirke er også et vitnesbyrd om alt det som holdt ham oppe. Den er reist av ven-

ner, flere år etter Hauges død – som en siste markering av det fellesskapet som alltid var der rundt ham: nettverket av venner, slektninger og trosfeller som bar ham frem, fra de første forsamlingene hjemme i Tune frem til det siste sykeleiet på Bredtvedt. Støtten er reist som et tegn på lojalitet og kjærlighet, på et tidspunkt hvor Hans Nielsen Hauge fortsatt var kontroversiell, fortsatt en mislikt og mistrodd skikkelse.

I tiårene som fulgte ble alt snudd på hodet. Ved utgangen av 1800-tallet hadde Hans Nielsen Hauge blitt forandret fra forræder og folkefiende til nasjonalt ikon og kulturkonservativt idol. Gravstøtten her er sånn sett et sjeldent glimt av en annen Hauge: Bondepredikanten før kanoniseringen – før han ble til stein og statue. Graven viser Hauge slik vennene så ham – de som sto ham nærmest, de som var aller mest glad i ham.

På gravstøtten gis familien plass. Hele den ene sida av monumentet vies dem – både de som lever, og de som var døde, alle nevnes de med navn: Ingeborg, Andreas, Andrea, Niels, Oline Marie, Nille Marthea. Etterpå tegner vennene et kort gravportrett i skrift av mannen de hadde

kjær. Selv etter flommen av biografier, heltedikt og hyllesttaler fra de siste knappe to hundre årene, er denne gravteksten fortsatt noe av det enkleste og fineste som er skrevet om bondesønnen, predikanten, forfatteren og foreningsmannen Hans Nielsen Hauge:

«Indtil sit siste Aandredræt holdt han fast/ Ved den Troe, det Haab og den Kjærlighed/ Som han havde søgt at utbræde og befeste, /Ved Tale og Daad, ved Skrift og en Christelig Vandel.// Han levede i Herren/ Han døde i Herren/ Af Jesu Naade modtager han sin Salighed.»

(Teksten er en bearbejdet og forkortet versjon av tale trykket i Morgenbladet 16/05/ 2019. Forrige side Hauges gravstøtte ved Gamle Aker, like ved kirkeveggen.)

*Folkekirken på
St. Hanshaugen*

GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

Hver tirsdag utenom skoleferiene i Lovisenberg kirke, fra høsten også i Gamle Aker. Kontakt Helene Bishop, 46547767, AB653@kirken.no

BABYSANG

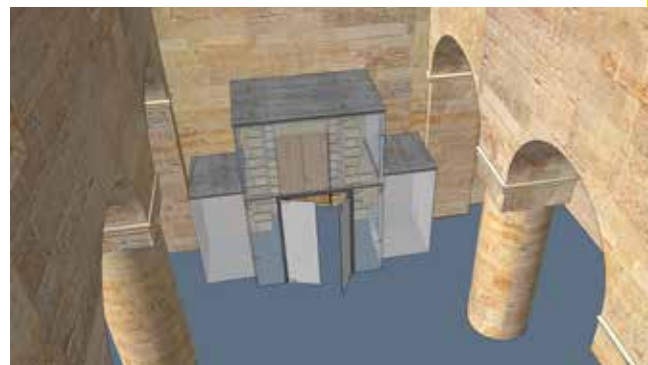
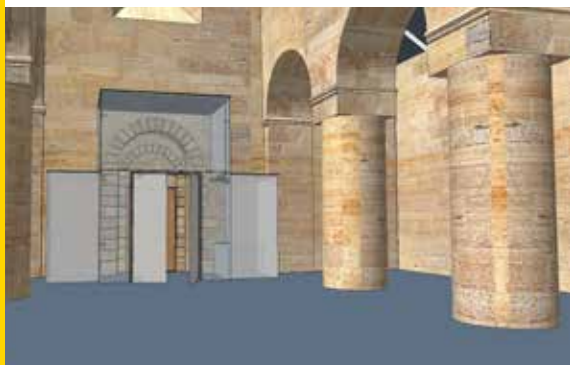
GAMLE AKER KIRKE – NYTT VÅPENHUS!

Kirken får nytt våpenhus i glass. I våpenhuset blir det også løfteplattform/ heis for universell tilgang til kjeller, umiddel-

bart til venstre når man har kommet inn hoveddøren. Sidene i våpenhuset vil få spilevegger i eik.

I denne illustrasjonen er dørene i våpenhuset tegnet i eik, de vil bli i glass.

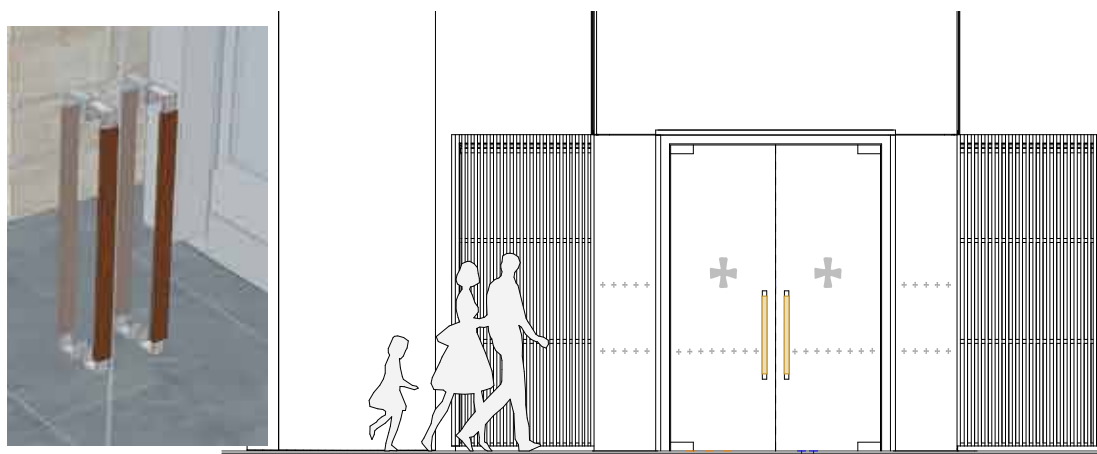

Løfteplattform/ heis er her synlig i våpenhuset på høyre side fra kirkerommet. På motsatt side vil det være et bord for informasjon og salg av billetter m.m.

Håndtakene i glassdørene blir i metall, trukket med skinn. Under den forrige store restaureringen av kirken, på 1950-tallet, fjernet man hvitkalingen fra veggene i kirken. Da oppdaget man et kors i nisjen over sydalteret i kirken. – NRK filmavisen forteller om denne «oppdagelsen». Dette korset, som vi i dag omtaler som «Gamle Aker-korset», er av de eldste kors vi

kjenner på Østlandsområdet. Dette korset benyttes nå som kjennemerke for kirken og soknet, og sees på glassdørene.

For å se NRK-filmavisens oppslag fra 1955, scan QR-kode til høyre.

GAMLE AKER KIRKE – NY BELYSNING OG LYD!

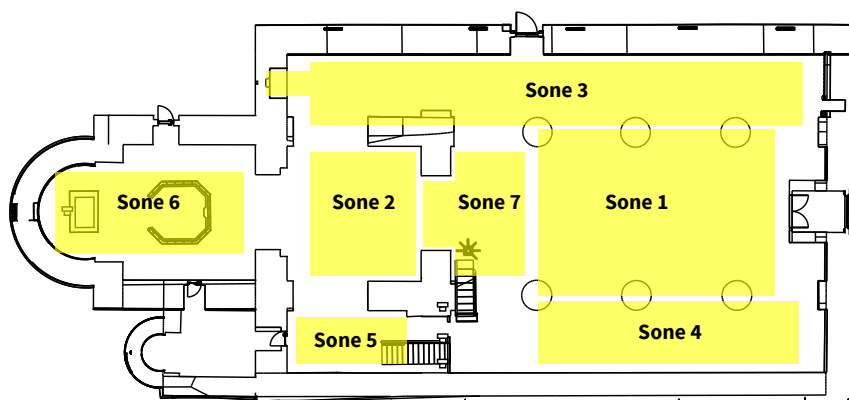
Blant de største utfordringene i Gamle Aker, har vært belysning og lyd. Det har vært utfordrende å lese salmebok eller konsertprogram, mange har måttet hente frem telefonen og bruke lommelykth funksjonen for å få nødvendig leselys. Av de prioriterte oppgavene i rehabiliteringsarbeidne nå, har vært moderne og god belysning. Nå installeres nyeste LED-tek-

nologi i ulike soner (se oversikt under), hvor hver sone individuelt kan dimmes til ulik type bruk.

Lyd har tilsvarende vært en utfordring, hvor lyden i områder av kirken har vært svak, tilsvarende problem med teleslynge. Nå installeres «søylehøytalere» og legges ny teleslynge. Utfordringer knyttet til lys og lyd skal nå være løst!

Soner for belysning:

- (1) Midtskip
- (2) Kor (tårnfot)
- (3) Sideskip sør
- (4) Sideskip nord
- (5) Sideskip bak orgel
- (6) Høykor (apsis).
- (7) Første korbue

GAMLE AKER KIRKE – NY KJELLER!

Tilgjengelig areal i kjeller blir nå nær fordoblet! Stort HC-toalett, med ytterligere to toaletter. Videre blir det nå bygget en garderobe, forsamlings-/menighetssal med benk bak, prosjektor i taket og lerret fremme i rommet. Det blir plass til omlag 40 mennesker til foredrag eller 35 ved kaffebord. Videre bygges et

hensiktsmessig kjøkken. – Sal og kjøkken har det tidligere ikke vært i kirkenes kjeller.

Salen vil ikke være tilgjengelig for bruk til gjenåpningen 26. mai, men skal være klar mot sommeren. Prestesakresti og dåpsakresti, som bygges under bakken utenfor selve kirken, planlegges ferdigstilt ved årsskiftet 2024-25.

Syng i Gamle Aker kantori

Gamle Aker kantori er et kor med musikalske ambisjoner. Vi hører til i Gamle Aker kirke. Her synger vi klassisk kirkemusikk, men også folketonen og mer moderne klanger. Av og til fremfører vi større verk med orkester og solister. Korets dyktige dirigent er Alvilde Riiser. Koret øver hver tirsdag fra 18.30 - 21.00. Vi tar jevnlig inn nye sangere.

inntak@gamleakerkantori.no

gamleakerkantori.no

NOEN ENDRINGER AV GAMLE AKER KIRKE GJENNOM HISTORIEN

Middelalderkirken Aker ble reist midt på 1100-tallet. Vi vet ikke nøyaktig hvordan den var innredet, eller om den ble endret noe i tiden før reformasjonen var et faktum. Murene og søylene står der de ble reist, men to branner og flere ombygninger fra 1500-tallet av, har slettet ut sporene av middelalderens inventar og innredning.

Det er sannsynlig at antallet sidealtre har økt gjennom middelalderen, og kanskje kom det noe kalkmaleri på veggene i løpet av senmiddelalderen, men det finnes ikke lenger spor av kalkmaleri, og det er heller ikke sikkert at veggene noen gang har hatt det, selv om Aker var en rik jordbruksbygd som kunne hatt midler til å forskjønne kirken.

1500-tallet

Det må ha tatt tid før kirkerommet ble vesentlig endret etter reformasjonen i 1536. Helgenstatuer, som det sannsynligvis var noen av, har blitt fjernet etter hvert, men det meste foregikk som før i kirken og gudstjenesten, og trengte ikke at fysiske endringer raskt kom på plass. Kanskje var det først bare noen provisoriske løsninger for at prekenen skulle komme til sin rett?

I 1592, eller kort tid før, var det en brann i kirken som gjorde at den trengte omfattende reparasjon. Vi vet ikke når den igjen kunne brukes.

1600-tallet

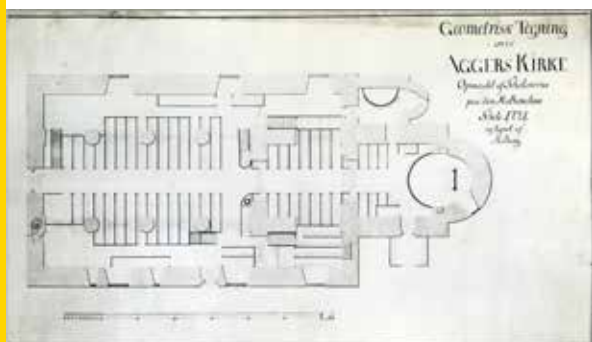
Fra 1630 og fremover finnes det bevarte regnskap som forteller, både at noe inventar da alt var på plass, og at det etter hvert kommer alt det vi forbinder med en luthersk kirke i dette århundre: prekestol,

men også egne innelukkede benker for de velstående og betydningsfulle personer som kongelige embedsmenn. Det kom også en åpen skriftestol, kneleskammel/alterring og egen stol til brudepar. I 1695 ble det i indre korbue, som noe av det siste, satt opp en korskranke med to halve dører. I tillegg kom lysekronene nå på plass. Flere ganger i løpet av dette århundre ble det også laget åpninger i taket og utvidet vinduer for å få mer lys inn i kirken.

1700-tallet

31.juli 1703 slår lynet ned i taket på kirken og starter en ødeleggende brann der bare 3 av fire lysekroner, en jernkiste og et par lysestaker reddes ut før taket raser ned. Gjenoppbyggingen starter raskt, men i mange år levet menigheten med provisoriske løsninger før kirkerommet igjen er utstyrt; denne gang med inventar i barokk. Nå vet vi hvor i rommet de ulike ting ble plassert, siden det er bevart en tegning. Døpefonten rett overfor prekestol ved ytre korbue, alterring som fortsetter korbuen, og en alterring for skriftemål i kapellet. Kirken manglet tårn. Mulig at det aldri ble fullført da kirken ble bygget i middelalderen.

Plantegningen som viser 1700-tallets kirke

1800-tallet

Etter at kirken hadde forfalt og så blitt overtatt av Oslo (Kristiania) kommune, startet en blanding av restaurering for å få tilbake middelalder-preget, og en modernisering etter datidens smak av ny-gotikk og større og flere vinduer, også mot nord. I 1861 var kirken ferdig og fikk i eksteriøret det utseende den fremdeles har. Hvitmalingen utvendig ble fjernet. Innvendig ble bare prekestolen og lysekronene beholdt, mens maleriet fra altertavlen plassert ble på en sidevegg.

Slik så kirken ut innvendig etter 1861. Prekestolen er malt eikebrun, lysekronene på plass. Ellers er alt nytt, også døpefont i stein fra 1878. I 1890-årene kom det glassmalerier i alle vinduene. Vinduene fikk den størrelse de har i dag. Tårnet ble bygget. Alle gravene under gulvet ble fjernet, og et kjellerrom gravet ut under korgulvet, og med nedgang via

en lem i gulvet. Arbeidet varte fra 1855 til gjenåpning 1.mai 1861.

1900-tallet

Kirken stengt fra 1950 til 3.april 1955 for omfattende arbeid, i hovedsak innvendig. Vinduene mot nord og det i korets syd-østvegg ble gjenmurt innvendig. Hvitmalingen fjernet fra veggene, vinduet i apsis gjenåpnet, og alternisjen i syd gjenåpnet. Glassmaleriene fjernet bortsett fra det over inngangen. Orgelgalleriet fjernet og nytt orgel plassert i nordre sideskip. Kjeller utgravd til oppvarmingssystem, sakristier mm. Utgang laget fra kjeller mot nord. Benkene erstattet av jærstoler, og nytt alter og alterring satt inn. Prekestolen fikk tilbake originale farger, døpefonten fra 1700-tallet satt inn og klebersteinsfonten fjernet. (satt tilbake i sideskipet mange år etter). Nye glassmalerier til de tre altervinduene mot øst.

Slik er det vi har kjent kirken helt til den ble stengt for ny renovering januar 2023 og til den gjenåpnes i mai 2024.

Sylvi Baardseth Panjwani/
Tidligere sokneprest

DEG VÆRE ÆRE

Deg være ære,
Herre over dødens makt!
Evig skal døden være
Kristus underlagt.
Lyset fyller haven,
se, en engel kom,
åpnet den stengte graven,
Jesu grav er tom

Omkvad:
Deg være ære,
Herre over dødens makt!
Evig skal døden være
Kristus underlagt.

Se, Herren lever!
Salige morgenstund!
Mørkets makter bever.
Trygg er troens grunn.

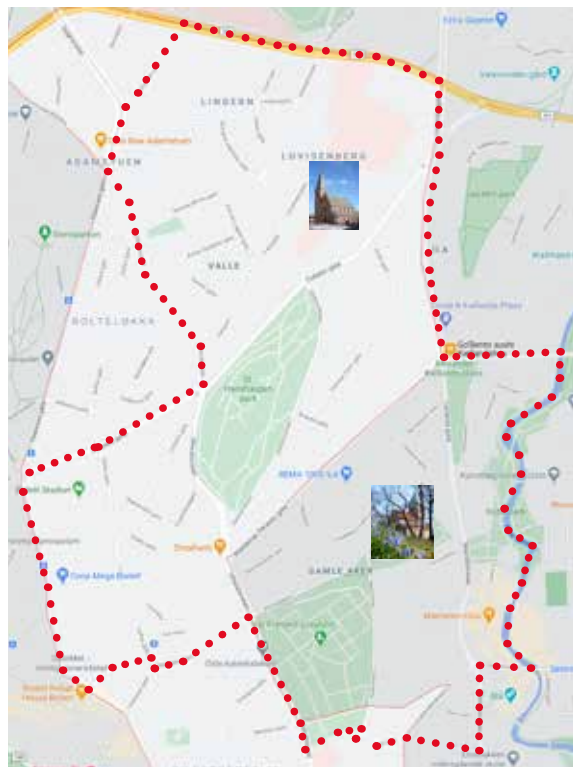
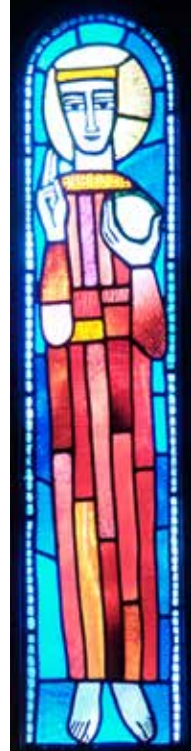
Jubelropet runger:
Frelseren er her!
Pris han, alle tunger,
Kristus Herre er!

Omkvad

Frykt ikke mere!
Evig er han med.
Troens øye ser det:
Han gir liv og fred.
Kristi navn er ære,
seier er hans vei,
Evig skal han regjere,
aldri frykter jeg.

Omkvad

(Norsk tekst: Arne Fjelberg)

Sokneprest
Roger Jensen
95402610/
RJ227@kirken.no

Daglig leder
Andrine E. Rabbevåg
23629123
AR294@kirken.no

Menighetsprest
Morthen D. Sorlie
40814292/
ms755@kirken.no

Organist
Øyvind Fossen
40466129/
OF366@kirken.no

Kapellan
Sigve Th. Reedtz
984 40 446/
ST577@kirken.no

Trosopplærer og ungdomsarbeider
Kristian H. Aschim
99535639/
KA889@kirken.no

St. Hanshaugen sokn er en geografisk definert enhet i Den norske kirke. Soknet har to kirker, Gamle Aker kirke og Lovisenberg kirke.

Diakonimedarbeider
Helene Bishop
46547767/
AB653@kirken.no

Medarbeider
Asbjørn Næverlid
91517420/
AN969@kirken.no

For informasjon om våre arrangementer, lese søndagens preken hjemme på skjerm, se vår hjemmeside:
www.kirken.no/sthans/

St. Hanshaugen sokn, Akersbakken 30,
0172 Oslo. post.sthans.oslo@kirken.no

Redaksjonen for nyhetsbrevet består av:

Anders Smith (red.) og Roger Jensen.

Alle bilder ©RJ om ikke annet er anført.

